

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

21.01.2021 № 70/1-рк

Первомайська міська рада

64105, Харківська обл.,

м. Первомайський,

проспект 40-річчя Перемоги, 1

Щодо здійснення заходів, спрямованих
на запобігання порушенням законодавства
про захист економічної конкуренції

В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 11.01.2021 № 13-01/9 (вх. від 12.01.2021 № 1/22) встановлено наступне.

Законом України «Про ринок природного газу» від 09.04.2015 № 32-VIII (далі – Закон) визначено правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу.

Відповідно до Закону ринок природного газу охоплює сукупність правовідносин, що виникають у процесі купівлі-продажу, постачання природного газу, а також надання послуг з його транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору), послуг установки LNG.

Згідно з частиною першою статті 11 Закону з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у

процесі функціонування ринку природного газу (далі – Положення).

Відповідно до Положення до 01.08.2020 постачальники зі спеціальними обов'язками здійснювали діяльність із постачання природного газу побутовим споживачам у межах провадження діяльності з розподілу природного газу на території відповідних суб'єктів господарювання – операторів газорозподільних систем, з якими відповідні постачальники зі спеціальними обов'язками пов'язані відносинами контролю у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Починаючи з 01 серпня 2020 року було скасовано дію Положення, зокрема, обов'язок постачальників природного газу постачати природний газ побутовим споживачам, а в побутових споживачів виникла можливість обирати будь-якого постачальника природного газу незалежно від його територіального розміщення, оскільки ліцензійною територією діяльності постачальників природного газу є територія України.

Відповідно до інформації, оприлюдненої на офіційному веб-сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), ліцензіатами з постачання природного газу є більше 800 суб'єктів господарювання. За інформацією НКРЕКП у 2019 році здійснювало діяльність 249 постачальників природного газу.

Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічною конкуренцією є змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибрати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відтак ринок постачання природного газу є потенційно конкурентним, що надає можливість споживачам природного газу обирати між великою кількістю постачальників природного газу, що здійснюють свою діяльність на території України.

Зазначене мало забезпечити функціонування ринку на конкурентних засадах, встановити рівні умови для усіх учасників ринку та зробити цей ринок прозорим і відкритим.

Однак після відкриття ринку природного газу для побутових споживачів Антимонопольним комітетом України було виявлено факти, що можуть негативно впливати на розвиток конкуренції на ринку постачання природного газу та призводити до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Окремі суб'єкти господарювання, які здійснюють постачання природного газу побутовим споживачам, разом із представниками органів місцевої влади окремих регіонів вчиняли дії, які за певних умов можуть створювати бар'єри для розвитку конкуренції на ринку постачання природного газу.

Так, зокрема, посадові особи окремих органів місцевої влади під час своєї діяльності висвітлювали одного з постачальників природного газу як найбільш вигідного та надійного постачальника для побутових споживачів.

Такі дії органів влади, органів місцевого самоврядування можуть призводити до надання преференцій окремим суб'єктам господарювання, що, як наслідок, може призвести до спотворення конкуренції на відповідних ринках та ущемлення інтересів як постачальників природного газу, так і споживачів таких послуг.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Враховуючи наведене, з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі частини шостої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Утриматися від дій, які можуть містити ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування на ринках природного газу.

Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення в 1-місячний строк з дня їх отримання.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ